

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Qu. XIV. Quomodo relinquenda sunt sensibilia, & intelligibilia omnia? &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

vita, in quo beatus deus supernaturalis debet consistere; ergo in actu voluntatis consistet.

Respond. Responderetur primo concedendo maiorem in probabili opinione, & distinguendo minorem, debet consistere in actu concomitante, vel complente istam contemplationem concedo, in actu quem formaliter & principaliter dicitur, neg. Resp. secundum negando maiorem in probabili opinione, quæ affert, hanc beatitudinem consistere primò in actu intellectus, licet consequenter etiam dicat actum voluntatis, ut de beatitudine patris docent communiter Theologi, & ita sentit D. Thomas 1.2. *quest.* 3. *art.* 4. quia beatitudo formalis huius vite est inchoatio beatitudinis patriæ, ac per consequens est possessio summi boni, licet imperfecta; voluntas autem per suum actum non possidet, sed possidet ab objecto.

Beatitudo moralis in quo actu consistat. Cum hoc tamen stat, quod beatitudo moralis, quæ est per modum dispositionis pertineat ad voluntatem: sic enim tribuitur in Scriptura sacra actibus virtutum nomen beatitudinum. In hoc tamen non multum immorabimur, quia latius disputatur & exponitur à nobis, Salmant. *Tom.* 3. *curf. Theol.* in 1.2. *tract.* 9. *disp.* 1. *dub.* append. Solum est advertendum, quod si beatitudo supernaturalis huius vite pertinet ad intellectum, cognitioni dei debet adscribi, quæ quidem cognitio non tollitur per contemplationem mysticæ Theologiæ, etiam infusæ, imo potius perficitur intra latitudinem beatitudinis imperfectæ.

QVÆSTIO XIV.

Quomodo relinquenda sunt ab intellectu omnia, quæ sub sensum cadunt, & animo cernuntur, seu sensibilia, & intelligibilia omnia, & ea, quæ sunt, & quæ non sunt?

*Quæstio ista super prædicta verba Dionysii proponitur. Supponendo per sensibilia intelligi omnia, quæ sensu percipi possunt, ut sunt omnia materialia, & per intelligibilia omnia, quæ per solum intellectum concipiuntur, ut sunt res spirituales: & per ea quæ sunt, & quæ non sunt, vel intelligi res permanentes, seu incorruptibiles; & mutabiles, seu corruptibiles, ut supra diximus: vel ea, quæ existunt, & quæ nondum existunt: vel bona & mala secundum id, quod dicit *cap.* 4. *de divin. nomin.* Omnia quæ sunt esse bona, mala autem non esse: vel denique omnia ista. Quibus suppositis licet à fortiori hoc videatur manere resolutionem ex questione 5. ubi asseruimus fieri istas contemplationes mysticæ Theologiæ, sine conversione ad phantasmatum, unde dicuntur *pura*, quod nomen *pura* applicatur frequentius primo gradui tamquam nuntius perfectio, ut solent nomina communia imperfectiori potius applicari. Nihilominus propter verba Dionysii, quæ de objectis, & formis sensibilibus, & intelligibilibus intelliguntur, de illis hic particulariter movetur quæstio præfata: in qua*

Dicendum est primò, ad contemplationem mysticæ Theologiæ acquiræ, relinquenda esse hæc omnia ex industria nostra, ita ut quicquid ex istis repræsentetur intellectui, vel sub qualicunque etiam eo tum forma DEUS nobis proponatur, debeat negari de DEO, & cognosci DEUM non esse,

nec in DEO aliquid istorum quantumvis perfectum sit, saltem eo modo, quo à nobis concipitur, donec existat totali remotione, quæ antecedit contemplationem, sicut intellectus in DEO simplici quadam cognitione fidei, tanquam in bono, quod est super omnia, à nobis tamen incognito, & incognoscibili pro hoc statu.

Hæc est doctrina constans S. Dionysii in toto hoc libro, ad quam particulariter manuducit *cap.* 4. & 5. Hoc enim est intrare caliginem illam divinam, seu potius lucem inaccessibilem, quam DEVS inhabitat cæcètiendo, & ignorando quidnam sit: de quo iterum loquitur in *Epist.* 1. ad *Cajum*, & *Epist.* 5. ad *Dorotheum*, & alibi sæpe. Eamque tradunt communiter Doctores mystici, & ex recentioribus luculentissimè è nostris Joseph à JESU MARIA *Ascensus anime ad Deum lib.* 1. iuxta mirabilem doctrinam N. B. P. Joannis à Cruce, *lib. de ascensu montis Carm.* Piores etiam Doctores citat P. Nicolaus à JESU MARIA in sua *elucidatione phrasium Theologiæ mysticæ* p. 2. *cap.* 2.

Ubi bene advertit, objectum connaturale nostri intellectus pro hoc statu, esse res sensibiles, & materiales, quas quidem res homo naturaliter appetit cognoscere per scientiam, quæ importat evidentiā & claritatem. Quas duas condiciones excludit fides, seu mystica fidei contemplatio; habet enim alias duas oppositas. Prima est rendere in DEUM obcurè, & in caligine: Secunda, ut non ad instar rerum sensibilibus, nec etiam aliarum rerum creaturarum DEUM cognoscat per affirmationem, sed potius per negationem, & remotionem ejusmodi rerum, cognoscendo utique non quid sit, sed quid non sit, ac proinde potius ignorantia & cæcitate, quam scientia. Unde merito, dum anima in contemplatione utitur hac mystica cognitione, sub his duabus conditionibus, modo naturali cognoscendi contrariis, dicitur à Patribus, & Doctoribus esse in cæcibus, & caligine, cum ignorantia, & sine oculis, atque privata rationali lumine, non quidem quoad ejus habitum, & potentiam, sed quoad ejus connaturalem modum, & usum. Quæ omnia idem Auctor ex Scriptura, & Patribus la è comprobatur.

Ego tamen adderem juxta dicta in *catena mea Carmelitana*, quod dum intellectus post illam remotionem, vel supposita fide, vel per fidem sistit in illa carentia cognitionis DEI quoad quid est, concipiens tantum illum ut quid nobis ignotum, exercetur primus gradus Theologiæ mysticæ acquiræ. Dum tamen ulterius per actum fidei concipit DEUM ut quid perfectissimum, excedens omnia cognoscibilia, sub conceptu confuso, & universaliter exerceri secundum & ultimum gradum prædictæ Theologiæ. Qualis autem sit iste conceptus, quem tunc format de DEO, statim dicatur.

Rationem conclusionis reddit B. P. Joannes à Cruce *lib.* 2. *ascensus montis Carm.* *cap.* 8. Quia secundum principia philosophica omnia media debent fieri proportionari, & aliquo modo assimilari: ut autem intellectus in hac vita uniatum cum DEO, ea media debet assumere, quæ cum ipso habent convenientiam; sed in DEUM, & creaturas nulla datur proportio, imo potius infinita distantia; ergo nulla creatura potest esse medium, quo intellectus uniatum DEO, sed ad istam unionem potius debet ascendere ignorando, & cæcètiendo, quam cognoscendo & videndo; ipsaque lux divina inaccessibilis, quo in se est magis clara.

ra, & refulget, eo magis oculis nostris est obscura & ignota.

Dicendum est secundo, ad contemplationem mysticam Theologiae infusa hoc ipsum operari in nobis lumen donorum Spiritus sancti, maxime doni intellectus, ut docet D. Thom. in 3. dist. 34. quest. 1. art. 2. dicens: Quod autem spiritualia quasi nuda veritate capiuntur supra humanum modum est; & hoc facit donum intellectus, quod de auditu per fidem mentem illustrat. E. in 3. dist. 35. q. 2. art. 2. Fides quae spiritualia in speculo, & angustate quasi involuta tenere facit, humano modo mentem perficit, & ideo virtus est, sed si supernaturale ali lumine mens in tantum elevatur, ut ad ipsa spiritualia afficienda introducat, hoc supra humanum modum est, & hoc facit intellectus donum. Et de hac contemplatione infusa frequentius loquuntur Doctores agentes de contemplatione in caligine: qui autem de acquisita loquuntur, a fortiori hanc caliginem, & cecitatem ab omni apprehensione rei sensibilis, & intelligibilis in mystica, & infusa debent admittere. De qua tamen contemplatione infusa in caligine abinde agit noster ven. P. Thomas à JESU de contempl. lib. 5. cap. 4. Quae omnia magis confirmantur ex quest. 5. ubi asserimus fieri istas contemplationes sine conversione ad phantasmata, sed dependentia ab imaginatione, unde dicuntur pure, licet hoc nomen commune his tribus gradibus approprietur primo tanquam minus perfecto.

Obiect. 1. Si obijciat primo ex hoc modo contemplandi in obscuritate, & ignorantia, saltem ex nostra industria videtur coincidere in doctrinam haereticorum illuminatorum, quorum primam sectam referens Rusbrochius de ornatu spiritualium nuptiarum lib. 2. cap. 76. Huius sectatores (inquit) seorsum abeunt, manentque quieti, & oris absque ulla interna vel externa exercitatione, quo optata potantur requie, nec alius impediuntur. Sed in hac contemplatione in caligine mens manet otiosa, & nihil intelligit; ergo, &c.

Respond. Respondetur ex verbis ejusdem Rusbrochii: est igitur quies haec supernaturali illi, quae in Deo possidetur quieti planè contraria; quando quidem ea amorosa spiritus liquefactio est, cum simplici quodam in incomprehensibilem claritatem prospecta conjuncta. Idemque docet B. P. N. Joan. lib. 2. Ascensum. Carm. cap. 14. & alibi saepe ubi semper postulat simplicem illam, & affectivam novitiam, atque advertentiam in DEUM. Unde nego minorem, non enim manet otiosus intellectus, dum simplici & generali notitia in DEUM tendit, licet obscurè, & sine interventu apprehensionum rerum creaturarum, nec manet otiosa voluntas, quae interim DEUM ipsam ardentem amat, & desiderat.

Obiect. 2. Obijciat secundo, saltem per hoc approbare videtur doctrinam illorum, qui animas nondum meditationi assueas statim ad istam obscuram contemplationem inducunt, quod improbat ab Auctoribus mysticis expertis. Respondetur negando assumptum, aliud enim est, agere de contemplatione ista, aliud de tempore, quo debeat procurari, & exerceri, nimirum, quando post exercitium meditationis, jam non valent ut antea meditari, cum hoc non proveniat ex humore melancholico, vel ex affectu ad creaturas, & maxime quando DEUS animam recollectionibus, & suavitatibus saepe ad istam contemplationem invitat. De quibus signis agit praefatus B. P. lib. 2. lu-

pra laudato c. 13. & iterum lib. 1. noctis obscura c. 8. & 9.

Obijciat tertio, gratia non destruit naturam, ut docet D. Thom. 1. part. quest. 1. art. 8. ad 2. Sed perficitur: sed per istum modum contemplandi destruitur natura, seu naturalis modus cognoscendi, & lumen naturale extinguitur: ergo non debet talis contemplatio hoc modo explicata esse secundum mentem D. Dionysii. Respondetur negando minorem, potius enim perficitur natura, dum elevatur ad cognoscendum quod naturaliter non potest cognoscere: & modus naturalis cognoscendi DEUM imperfectè per creaturas, corrigitur per modum cognoscendi perfectiorem huius vitae, nempe per negationem, & ablationem, sic per fidem, & contemplationem mysticam.

QVAESTIO XV.

Utrum in hac contemplatione per negationem omnium sensibilium & intelligibilium sistendum sit in aliquo conceptu DEI absolute

Dicendum est primo in contemplatione acquisita per negationem sistendum esse in aliquo conceptu confuso, & universali DEI, reverenterque amando eum, quem cognoscit esse super omnia cognoscibilia, quemque non potest clare cognoscere, nec comprehendere. Ita noster Joseph à JESU-MARIA in Ascensu animae ad DEUM lib. 1. cap. 14. Et probat ex D. Thoma 3. sent. dist. 35. quest. 2. art. 2. atque ex D. Dionysio variis in locis. Similia inveniuntur in concordantia mystica, cujuslibetque Auctoris sit (quem nos alibi unum ex nostris esse demonstravimus) lib. 1. cap. 22. & in Apologia mystica, cujus mentionem fecimus in catena mystica quest. 12. qui omnes expresse loquuntur de contemplatione acquisita. Hic tradunt, quod ubi ista contemplatio desinit in tali conceptu DEI universali, & confuso, ibi incipere contemplationem simplicissimam, & universalem fidei, non jam comparando, & denudando conceptum DEI à formis creatis, sed immediate ad illum simplicem & universalem conceptum DEI se suaviter erigendo. Itaque primam contemplationem habitam de DEO in illo conceptu confuso & universali, eruto ex negatione perfectionum creaturarum, primum gradum appellaverim Theologiae mysticae acquisitae: secundam vero contemplationem per fidem jam sine labore, & denudatione apprehensionum in DEUM erectam & defixam sub illomet conceptu universali, & confuso secundum gradum ejusdem Theologiae acquisitae nuncupaverim ex merito horum & aliorum Doctorum Mysticorum.

Conclusio sic proposita, explicatione practica patebit. Intendit quis per discursum ascendere ad DEI cognitionem, proponitur ei DEUS tamquam lux: tunc intellectus, vel lumine naturali, ex supposita fide, vel ex lumine fidei, negat DEUM esse lumen, sed aliquid superlucidissimum, omni luce superius. Deinde proponitur eidem DEUS tanquam bonitas, vel sapientia: tunc intellectus negat DEUM esse bonitatem, & sapientiam prout eas nos concepimus ad modum bonitatis, & sapientiae creatae; sed esse aliquid super bonum, & super sapiens, omnem bonitatem, & sapientiam à nobis intellectam excedens. Sic per alias perfe-

Quid in contemplatione acquisita per negationem prestandum?